

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 р.

м. Суми – 2020

1. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є сукупність суспільних відносин, які складаються в процесі дослідження загальних закономірностей зародження, еволюційного розвитку правових систем, галузей та інститутів права держав, аналіз відомих дослідникам пам'яток права, усвідомлення студентами нерозривності європейсько-правової та світової традицій, яка має беззастережний вплив на формування правової системи України

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні засади порівняльного правознавства;
2. Характеристика окремих сімей права. Сучасні тенденції зближення національних правових систем

Порівняльне правознавство є вибірковою дисципліною та вивчається студентами-юристами другого навчального року протягом третього семестру. Навчальна дисципліна має на меті ознайомлення студентів з особливостями та загальними тенденціями розвитку національних правових систем та їх сімей на підставі їх порівняння; сформувати у студентів правничий світогляд, правосвідомість і правову культуру правознавця, юридичне мислення; навчити студентів застосовувати теоретичні правничі знання для здійснення порівняльно-правового аналізу; навчити застосовувати порівняльно-правові дослідження для поглиблення їхніх правових знань.

«Порівняльне правознавство» взаємопов'язане з такими дисциплінами, як «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», та іншими, вивчення яких дозволяє сформувати правовий світогляд та правову культуру громадянина, що в подальшому дозволяє використовувати набуті знання в професійній діяльності та здійсненні наукової діяльності під час написання наукових статей і рефератів, тез конференцій, вивченні наступних дисциплін професійної підготовки фахівця.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Порівняльне правознавство є юридичною наукою, яка вивчає правову різноманітність сучасного світу, формує методологію порівняльно-правових досліджень, класифікує правові системи, аналізує загальні принципи та закономірності виникнення, функціонування та розвитку основних правових систем сучасності.

Метою курсу є надання студентам-юристам знань про об'єктивні закономірності виникнення, функціонування та розвитку основних правових систем та їх сімей – романо-германського, англо-американського, традиційного та релігійного права, навчити їх використовувати порівняльно-правовий метод дослідження та встановлювати за його допомогою загальне, особливе та одиничне в різних правових системах світу.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» є засвоєння знань про порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння; надати студентам правничий матеріал щодо становлення та розвитку правових систем зарубіжних держав; навчити користуватися термінологією, що застосовується в юридичній компаративістиці; навчити систематизувати правові знання щодо особливостей різних сімей права та здійснювати їх аналіз та узагальнення; навчити на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу, виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей.

3. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

- основні загальнотеоретичні положення порівняльного правознавства;
- основні критерії класифікації (типології), види (типи) правових систем світу, їх обов'язкові елементи;
- історію утворення і розвитку, способи та територію поширення основних правових систем світу;
- особливості окремих правових систем світу, пов'язані із особливостями їх елементів: державно-правової дійсності, ідеології, основних джерел права, системи права, галузей та інститутів права, правових норм, юридичної практики та юридичної техніки.

вміти:

- аналізувати окремі правові системи світу, їх елементи;
- розглядати та вирішувати проблемні ситуації, пов'язані з процесами державотворення, на підставі вивчення і застосування найкращого світового досвіду;
- самостійно вивчати окремі питання курсу;
- самостійно і творчо виконувати індивідуальні завдання, завдання до семінарських та інших занять;
- самостійно працювати з науковою, навчально-методичною літературою- виконувати лінгвістичний аналіз юридичних текстів;
- аналізувати типові правотворчі помилки.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття / практичні	20
самостійна робота	72

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	вбірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальні засади порівняльного правознавства

Тема 1. Загальна характеристика порівняльного правознавства	2	2	7
Тема 2. Методологія порівняльного правознавства	2	2	7
Тема 3. Правові системи та правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства	2	2	7

Модуль II. Характеристика окремих сімей права. Сучасні тенденції зближення національних правових систем

Тема 4. Характеристика романо-германської правової сім'ї	4	2	7
Тема 5. Англо-американська правова сім'я	4	2	7

Тема 6. Релігійні правові системи	4	2	8
Тема 7. Характеристика правових систем традиційного типу	2	2	8
Тема 8. Правові системи міждержавних об'єднань	2	2	7
Тема 9. Змішані правові сім'ї	2	2	7
Тема 10. Передумови та механізм зближення національних правових систем у сучасних умовах суспільного розвитку	2	2	7
ЗАГ.:120	26	20	72

5. Політика курсу

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумулявання (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання заліку здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Залік проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS.

Також, є можливість перезарахування програмних результатів неформальної освіти. Це може бути самостійне навчання студентів на дистанційних платформах, участь у конкурсах студентських наукових робіт, конференціях, круглих столах, тренінгах, семінарах, школах з прав людини тощо.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

6. Рекомендована література

Базова література:

1. Петришин О.В. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів/ О. В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов, С.П. Погребняк. - Х. : Право, 2018. - 164 с.
2. Петришин О. В. Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. - Х. : Право, 2016. - 1024 с.
3. Жаровська І.М. Юридична компаративістика: навч. посіб. / Жаровська І.М., Канцір В.С.; Укоопспілка, Львів, комерц. акад. - Львів: Вид-во ЛКА, 2015.- 195 с.
4. Трембіцький А.М., Циганюк Ю.В. Порівняльне правознавство: навч.- метод. посіб. - 2-ге вид., допов. - Хмельницький: ІРД, 2014. -2 1 6 с.
5. Порівняльне правознавство: підручник / упоряд.: Бисага Ю.М. та ін. - Ужгород; Херсон: Гельветика, 2013. - 230 с.
6. Право Європейського Союзу: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О.К. Вишнякова; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». - О.: Фенікс, 2013. - 869 с.
7. Порівняльне правознавство: підручник / за заг. ред. О.В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х.: Право, 2012. - 271 с.

8. Правові системи сучасності: навч. посіб. / Ю.С. Шемшученко, О.Л. Богініч, В.Ю. Васецький, К.П. Вовраженцева, С. Д. Гусарев; ред. Ю.С. Шемшученко; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. - К.: Юрид. думка, 2012. - 490 с.

9. Оніщенко Н.М. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: монографія / Н.М. Оніщенко, О.Г. Варич, Т.І. Тарахонич, О.М. Мельник, О.В. Потехін; ред. Ю. Л. Бошицький; НАН України, Київ, ун-т права. - К.: Кондор, 2012. - 614 с.

10. Правові системи сучасності : навч. пос. / за ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юридична думка, 2012. – 492с.

Допоміжна:

1. Аракелян Р. Ф. Компартивний аналіз програм відновного правосуддя в Англії, Уельсі, Бельгії, Німеччині, Фінляндії, Швейцарії / Р. Ф. Аракелян // Юридична наука. – 2015. – №6. – С.121 - 129.

2. Варга Ч. Порівняння правових культур і правового мислення / Ч. Варга // Право України. – 2013. – №3-4. – С.22-31.

3. Вінсент А. Д. До питання про свободу совісті і релігії: стаття 9 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод / А. Д. Вінсент // Право України . – 2015. – №2. – С. 81 - 97.

4. Козаченко В. М. Правова свідомість як джерело права в англосаксонській правовій системі / В. М. Козаченко // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. – 2015. – №3. – С. 56 - 60.

5. Лук'янов Д.В. Релігійні системи в сучасному світі: монографія / Д.В. Лук'янов. – Х.: Право, 2015. – 352 с.

6. Порівняльне правознавство: досвід і проблеми викладання: зб. наук, пр. і навч.-метод, матеріалів / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Укр. асоц. порівнял. правознав.; редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. - К.: Ун-т «Україна», 2011. - 287 с.

7. Ситар І.М. Правові системи сучасності (західна традиція права): навч. посіб. - Львів, держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2009. - 408 с.

8. Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності Розвитку Права в умовах Глобалізації / А. Саїдов // Право України. – 2012. – № 3/4. – С. 463-472.

9. Мороз Ф. Порівняльне правознавство: Історична ретроспектива й нові виклики : [за матеріалами круглого столу] / Ф. Мороз // Юридичний вісник України. - 2015. – 19-25 груд. (№ 50). – С. 14-15.

10. Порівняльне правознавство: підручник / [упоряд.: Бисага Ю. М. та ін.]. - Ужгород; Херсон: Гельветика, 2013. – 230 с.